

De Europese geest moet uit de fles!

Inmiddels hebben we het reguliere zomervakantie seizoen weer afgesloten. Velen van u zullen over onze nationale landsgrenzen zijn getrokken. Dat gold in ieder geval ook voor mij. Ik denk ook dat velen van u op dat hopelijk zonnige terras, strand of die berg niet hebben stilgestaan bij het werk van hun collega's in den vreemde en de mate waarin dit zich verhoudt tot de eigen praktijk van alle dag. Dat is op zo'n moment natuurlijk ook prima, die vakantie is er om te ontspannen en de accu weer op te laden en niet om de hersens te kraken over complexe internationaal-juridische problematiek.

DOELSTELLINGEN

Voor mij is dat meestal ook niet anders, maar niet lang voor mijn vakantie had ik nog een werklunch met president Jean Tarrade van de CNUE, ons Europees notarieel samenwerkingsverband. Dan verdiep je je tijdens de voorbereiding speciaal in de doelen van onze Europese samenwerking. Zoals wij met Notaris 2.0 een plan voor 2015-2020 hebben neergezet, hebben we dat ook met al onze bijna 40.000 Europese collega's gedaan. In onze taal heet dat plan 'De notarissen van de Europese Unie engageren zich voor 2020'. Dat klinkt mooi, maar hoe en ten behoeve van wie engageren, wij Europese notarissen ons?

Dan blijkt dat plan vier duidelijke doelstellingen te hebben: een voor de burgers, een ten behoeve van ondernemingen, een – als belangenbehartiger – ook voor het notariaat in Europa en als vierde een voor de overheden in Europa.

BARRIÈRES

Ten behoeve van de eerste doelgroep, de burgers van Europa, is het streven van de Europese notarissen erop gericht het dagelijks leven in relatie tot een steeds verder toenemende mobiliteit binnen Europa te vereenvoudigen. Ik hoef u niet te vertellen dat een prachtig voorbeeld daarvan is, de ook tijdens de vakantie van kracht geworden Europese Erfrechtverordening. Het lijdt geen twijfel dat deze unieke harmonisatie op het gebied van het erfrecht voor de EU-inwoners veel onbegrepen barrières slecht en recht doet aan de autonomie van de bewust kiezende burger.

ALTERNATIEF

Voor ondernemingen wordt hard gewerkt om op Europees niveau eindelijk de zetelverplaatsingen te regelen. Het Nederlandse notariaat heeft het internationaal

paspoort voor rechtspersonen ingebracht. En verder trachten we samen voor de in onze ogen heilloze weg van de SUP, de eenpersoonsvennootschap, een alternatief te bedenken dat wel recht doet aan de Europese en nationale regels en de wensen ten aanzien van witwassen en identiteitsfraude.

SAMENWERKEN

Voor de notariaten is onder meer het EUFides-systeem opgezet waarin wij met onze collega's digitaal grensoverschrijdend in hetzelfde (onroerendgoed)dossier kunnen samenwerken. Wij zijn hier, in Nederland, nog niet zo ver, maar tijdens ons komende congres, 'De notaris in de digitale wereld', proberen we, samen met buitenlandse collega's, ook bij ons deze Europese geest uit de fles te laten komen.

Ook is voor notarissen ARERT opgezet. Een platform waarmee wij testamentenregisters in andere landen kunnen ontsluiten. En wordt er nu gewerkt om een vergelijkbaar platform voor de Europese verklaringen van erfrecht te realiseren.

LANDSPOLITIEK

Wellicht is het u ook opgevallen, kijkend en luisterend naar onze politici, dat er bij velen – zowel ter linker- als ter rechterzijde van het politieke spectrum – een afwerende houding tegenover 'Europa' of 'meer Europa' bestaat. Men spreekt en denkt, zo lijkt het, alleen op het macro niveau van de nationale landspolitiek. In mijn optiek vreemd, ik denk dat burgers en ondernemingen in ons land hier heel anders tegen aankijken. Vanuit de groeiende mobiliteit wensen zij juist dat het verkeer tussen burgers en ondernemingen niet door nationale grenzen en regels wordt beperkt. Hoe goed is het dan ook te zien dat de CNUE als non-gouvernementele organisatie wel dat begrip heeft voor hun wensen en hen wil faciliteren. Goed dus dat de Europese notarissen vanuit hun dienende rol dicht bij de burger en onderneming staan dan de nationale vertegenwoordigers daarvan. Vanuit die constatering sluit ik graag af met ik een tweetal gevolgtrekkingen:

Europa kan niet zonder een naar burgers en ondernemingen geëngageerd notariaat, en het notariaat kan, wil het zijn dienende rol blijven waarmaken, niet zonder Europa. Of heel kort: Europa kan niet zonder notarissen en notarissen niet zonder Europa! ■

Jef Oomen | VOORZITTER KNB